Голас маладых

ЗАЎСЁДЫ ГАВАРЫЦЬ ПРАЎДУ

Гэта найпершае, што павінны ўсвядоміць маладыя журналісты

Сёлета Форум маладых журналістаў прайшоў ужо пяты раз. Пераможцамі конкурсу «Дэбют», які штогод праходзіць у яго рамках, сталі некалькі дзясяткаў хлопцаў і дзяўчат — юных супрацоўнікаў СМІ. Гэта амаль што цэлая рэдакцыя! А значыць, можна падводзіць пэўныя вынікі. Аб высновах мы пагаварылі з Сяргеем СВЕРКУНОВЫМ, намеснікам старшыні Беларускага саюза журналістаў.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

У пошуках ісціны

Ініцыятыва стварыць такую пляцоўку для абмену вопытам паміж сталымі і маладымі супрацоўнікамі СМІ належыць Міністэрству інфармацыі і Беларускаму саюзу журналістаў. Сяргей Дзмітрыевіч расказвае, што паміж тымі юнакамі і дзяўчатамі, якія падавалі свае работы пяць гадоў таму, і сёлетнімі ўдзельнікамі прагледжваецца значны прафесійны рост.

— Сёння мы бачым, што конкурс набраў сілу. Работы, якія нам даслалі, вылучаюцца высокай якасцю. Штогод мы прымаем іх каля 30—40. Больш за палову — з рэгіянальных СМІ, у тым ліку з мясцовага тэлебачання. Калі іх параўноўваць з тымі, першымі, мы бачым, што гэтыя гады не прайшлі дарэмна. Я лічу, што конкурс карысны ў першую чаргу для тых, хто змог паўнавартасна паўдзельнічаць ва ўсёй праграме форуму. У іх быў час пазнаёміцца, абмяняцца кантактамі і стварыць сваеасаблівую прафесійную сетку. Гэта ўжо калегі, якія абмяркоўваюць разам праблемы і дасягненні.

— На другім форуме, у Магілёве, я ўдзельнічаў у ток-шоу, — працягвае Сяргей Сверкуноў, — і адказваў на пытанне «Якое крэда павінна быць у журналіста?». Упэўнены, што на першае месца трэба ставіць праўду і аб'ектыўнасць. Ісціну знайсці цяжка, але праўду трэба гаворыць заўсёды. Галоўнае — пісаць, не скажаючы факты.

Сустрэнемся ў прэс-клубе

У конкурсе «Дэбют» могуць удзельнічаць маладыя журналісты да 33 гадоў. Тлумачыцца гэта ў тым ліку тым, што не ўсе прыходзяць у прафесію адразу пасля інстытута. Ёсць даволі шмат моладзі з прафесійным вопытам у іншых сферах. Яны ўжо папрацавалі на вытворчасці ці ў сельскай гаспадарцы, а зараз вырашылі паспрабаваць сябе ў журналістыцы. У іх таксама ёсць магчымасць праявіць сябе на конкурсе.

Адзін з трэндаў — прываблівание юнакоў і дзяўчат, якія працуюць у інтэрнэце. На жаль, зараз для іх няма асобнай намінацыі, але тыя, хто робіць інфаграфіку, дызайн сайта ці іншым чынам візуалізуе інфармацыю, могуць дасылаць свае работы ў намінацыю «Лепшы фотакарэспандэнт». Конкурс імкнецца ісці ў нагу з часам, бо маладым спецыялістам ёсць за што пазмагацца: пераможцаў чакае не толькі дыплом, але і грашовая прэмія!

Важна, што ў гэтых мерапрыемствах за пяць гадоў паўдзельнічалі не толькі беларускія юнакі і дзяўчаты. На пляцоўках форуму таксама збіраліся расіяне, казахі і армяне. Саюз журналістаў чакае, што ў бліжэйшыя гады ў ім прымуць удзел і нашы калегі з Кітая. Другой навіной на форуме стала тое, што ў будучым годзе плануецца адкрыць прэс-клуб для маладых супрацоўнікаў СМІ пад назвай «Журналіст». Аб гэтым на пленарным пасяджэнні расказала міністр інфармацыі Лілія Ананіч, але падрабязнасці праекта пакуль што трымаюцца ў сакрэце.

Спецыяліст па «вузкіх» тэмах

— Адно з нашых дасягненняў — своеасаблівы «Клуб настаўнікаў». Галоўнае на форуме — гэта магчымасць атрымаць веды ад прафесіяналаў сваёй справы. Абласныя арганізацыі накіроўваюць вопытных журналістаў, каб тыя перадавалі маладым калегам свой вопыт. Часам нават невялікая падказка можа дапамагчы разабрацца ў складанай праблеме. Такія педагогі атрымалі дыплом журналіста-настаўніка. За гэты час ім узнагародзілі каля 30 чалавек, — падкрэслівае Сяргей Сверкуноў.

Саюз журналістаў сочыць за дасягненнямі сваіх пераможцаў. Напрыклад, Вольга Кімель, якая пяць гадоў таму стала лаўрэатам, зараз кіруе «Горецким вестником». Сярод педагогаў мой суразмоўца таксама адзначыў некалькі імёнаў: галоўных рэдактараў «Лепельскага краю» Уладзіміра Шаўчэнку і «Чырвонага праменя» (газета Чашніцкага раёна) Міхаіла Дзеравягу, якія выступалі на пасяджэннях клуба.

Сёлета падчас форуму абмяркоўваліся пытанні маральнага выбару журналіста. А сярод удзельнікаў праводзілася апытанне: якія праблемы ёсць у журналістыцы сёння і якой яна будзе заўтра? Маладыя карэспандэнты адзначаюць, што ім не хапае спецыялізацыі. Свет такі шырокі, што аднаму чалавеку цяжка яго ахапіць. Юнакі і дзяўчаты прадбачаць, што ў будучыні будуць вельмі запатрабаваныя спецыялісты, якія змогуць пісаць на вузкія тэмы, і такіх трэба ўжо сёння рыхтаваць ва ўніверсітэтах.

Надзея АНІСОВІЧ.
anisovich@zviazda.by

Сярод найлепшых

«Я там, дзе віруе жыццё»

Падчас V Форуму маладых журналістаў адным з пераможцаў прэміі «Дэбют» стала загадчык аддзела пісьмаў і зваротаў грамадзян газеты «Івацэвіцкі веснік» Вольга МАЦВЕЕНЯ (ШЭЛЯГОВІЧ), якую прызналі найлепшым рэпарцёрам. Пра свой шлях у журналістыку і жыццёвыя прынцыпы дзяўчына расказала «Чырвонцы. Чырвонай змене».

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

— Я мяркую, што трапіць у нашу прафесію прасцей, чым у ёй затрымацца, — лічыць Вольга. — Многія выпускнікі сыходзяць з дыстанцыі і кладуць дыплом на паліцу. Мне ў гэтым плане пашчасціла — пасля школы разглядала два варыянты будучыні: вучобу на юрыста ці журналіста. Выбрала другі варыянт, падстрахаваўшыся мэтавым накіраваннем, і гэта работа ў выніку мяне па-сапраўднаму захапіла.

Падчас вучобы студэнтка праходзіла практыку ў розных выданнях, найбольш супрацоўнічала з газетай «Аргументы і факты ў Беларусі» — да таго часу, пакуль не трапіла на практыку ў БЕЛТА, дзе паўтара года працавала паралельна з вучобай ва ўніверсітэце. Пасля заканчэння Інстытута журналістыкі яе размеркавалі ў раённую газету «Івацэвіцкі веснік», якая давала мэтавае накіраванне.

— Раённая газета вучыць падбіраць трапныя словы для аповеду пра простых людзей, якія насамрэч не такія і простыя, а годныя самых высокіх слоў, — сцвярджае Вольга. — Пасля двух гадоў адпрацоўкі ў Мінск я не вярнулася, хоць магчымасць была. Працую ў «Івацэвіцкім весніку» ўжо сем гадоў, пішу пад дзявочым прозвішчам Шэляговіч. Дарэчы, у гэтай газеце некалі працаваў мой дзядуля, таксама журналіст, пісьменнік Мікалай Васільевіч Банасевіч, так што журналістыка ў мяне «ў крыві». Да таго ж тут мая малая радзіма, тут жывуць мае родныя і блізкія людзі. У Івацэвічах я сустрэла мужа, у нас нарадзілася дачушка — нядаўна ёй споўнілася тры гады, тут знаходзіцца мой дом і віруе жыццё, у якім мне камфортна як жонцы і маці. А калі дома лад, то і на рабоце ўсё атрымліваецца — я так лічу.

Загадчыкам аддзела пісьмаў і зваротаў грамадзян Вольга стала прыкладна год таму, а да гэтага была карэспандэнтам. Ранейшыя абавязкі яна выконвае і цяпер — піша матэрыялы, як і іншыя творчыя супрацоўнікі рэдакцыі. Але з новай пасадай з'явілася шмат «папяровай» работы: рэгістраваць дакументы, рабіць справаздачы, разглядаць звароты грамадзян, разбірацца ў скаргах, падтрымліваць зваротную сувязь з заяўнікамі. Бывае, лісты чытачоў даюць падставу для напісання артыкула, калі праблема сур'ёзная і патрабуецца ўмяшанне СМІ.

— Матэрыялаў на конкурс я падавала некалькі дзясяткаў — найлепшыя з тых, што былі напісаны за апошні час, — кажа Вольга. — Якімі крытэрыямі кіравалася журы, выбіраючы мяне ў якасці лаўрэата, не ведаю. У цэлым жа да ўзнагарод стаўлюся па-філасофску. Ёсць прызнанне з боку калег, кіраўніцтва — цудоўна, вялікі дзякуй, але гэта не самамэта. Найбольш арыентуюся на прызнанне чытача, на яго павагу да маёй пазіцыі.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by

Асабістае

ШЭСЦЬ ЯБЛЫКАЎ

Апошнім часам усё больш заўважаю, як любяць людзі скардзіцца на жыццё. Падстаў процьма: мала плацяць, недастаткова паважаюць, дрэнна лечаць, спраўна падманваюць, не так, як некалі, кахаюць... Скарга — ці не народная наша забава. Не прынята ў нас хваліцца — каб не пазайздросцілі, крый Божа. А наракаць на жыццё — справа іншая.

Не тое, каб я супраць. Але заўважыла, што людзі, якія жывуць з вечнай прэтэнзіяй да жыцця, сталі мяне стамляць. А падчас апошняй такой размовы ўспомніўся мне дзедаў аповед пра шэсць яблыкаў. Было гэта ў даваенны час. Гадкоў майму дзеду Мікалаю было мо 10. І хоць жыў ён у вёсцы, садовыя дрэвы былі там рэдкасцю, не было іх на бацькоўскім падвор'і. І вось на Спас мой прадзед Васіль прынёс у хату шэсць яблыкаў, асвяцілі іх у царкве і паклалі ў прыскрынак куфэрка, каб разносілі водар па ўсёй хаце. Гэты самы водар і давёў да бяды, бо малы Коля не ўтрымаўся перад спакусай і з'еў адразу ўсе шэсць пладоў.

Бяда не прымусіла сябе чакаць — праз некалькі гадзін адчуў хлопча болі ў жываце, і пацягнула яго на двор. А потым зноў і зноў. Гэта была крываўка — страшная па тых часах хвароба, бо якое тады магло быць лячэнне ў сялянскай хаце?

Павёз бацька адзінага сына ў бальніцу ў Косава (бліжэйшы горад), дзе 12 сутак ставілі яго на ногі. За лячэнне бацька заплаціў 60 злотых. Для сям'і гэта былі вялікія грошы, за іх можна было купіць паўтоны збожжа і жыць цэлы год. А так сын асудзіў сям'ю на голад... Як кажуць, бяда не прыходзіць адна — у марозную лютаўскую ноч згарэла іх хата з усім сціплым дабром, і прытулкам для сям'і стаў куток у хаце суседзяў. Каб пачаць новае жыццё, засеяць поле, прыйшлося жабраваць. Дзед казаў: «Якое гэта цяжкае слова — жабрак. Пакуль сам ім не станеш, напэўна, не зразумееш». І вось пасля аднаго такога паходу па вёсцы, калі чалавек аддаваў перадапошні акраец хлеба ці жменю збожжа, прадзед Васіль сказаў цвёрдае «Не!». Маўляў, больш не пайду па людзях, «Не магу, нажывём, зараблю — і вазьмуся за сваю хату». І ўзяўся, і сам пабудаваў!

Усё пазнаецца ў параўнанні. Найхутчэй людзі, якія сёння наракаюць на цяжкае жыццё, і не ведаюць, што такое сапраўдная бяда. А калі яна і сапраўдная, то найхутчэй прывялі да яе нашы памылкі, нашы «шэсць яблыкаў». Нездарма жартуюць людзі: «У мяне ўсё было б добра, калі б не... я». Не ведаю, як каму, але калі мне цяжка на сэрцы, стукае ў скроні тое «Не!» майго мудрага прадзеда, якое з жабрака пераварыла яго ў руплівага гаспадара. Усё ў нашых руках, таму ніколі іх нельга апускаць.

Вольга ШЭЛЯГОВІЧ.